

عکس / president.ir

در جلسه شورای عالی محیط زیست از سوی رئیس جمهوری مطرح شد

اجازه دست اندازی به اراضی مستحده خزر رانمی دهیم

گزارش

زیست بوم- رئیس جمهوری با تأکید بر ضرورت حفاظت و مدیریت دقیق اراضی مستحده ناشی از عقب نشینی دریای خزر گفت: «قطعاً نباید اجازه داد به این اراضی دست اندازی شده و مورد سوءاستفاده قرار گیرد.» وی همچنین بر تدوین فوری دستورالعمل‌ها و تعیین دقیق مسئولیت‌ها با همکاری دستگاه‌های مسئول تأکید کرد. مسعود پزشکیان در چهارمین نشست «شورای عالی محیط زیست» و دومین جلسه این شورا در دولت چهاردهم، در خصوص طرح موضوع نحوه حفاظت و مدیریت اراضی مستحده گفت: «کارشناسان سازمان حفاظت محیط زیست به اتفاق مسئولان وزارت کشور، استانداران و دیگر مسئولان استانی، به فوریت جلسات خود را در این زمینه برقرار و دستورالعمل‌ها، مقررات لازم، نحوه اجرا و مسئولیت هر بخش را به دقت تعیین و تصویب کنند.»

قوانین قابل اجرا

رئیس جمهوری در این نشست با تأکید بر ضرورت تدوین، بررسی و تصویب دقیق مفاد مقررات مطرح در مواد دستور جلسه و اساساً تدوین و تصویب هر دستورالعمل و مقرراتی، اظهار کرد: «بسیار مهم است که مفاد و محتوای این مقررات با اخذ نظر صاحبان فرآیند، بخصوص مجریان تهیه شود تا منطبق بر واقعیات و قابل اجرا باشد، نه اینکه صرفاً مقرراتی، انتزاعی و غیرقابل اجرا تدوین کنند که محملی برای فشار به مجریان شده و در گزارش دستگاه‌های نظارتی به عنوان تخلفات اجرایی و موارد اجرا نشده درج شود.»

وی همچنین عطف به گزارش ارائه شده در جلسه درباره موفقیت آن دسته از مقررات و مسئولیت‌ها که اجرای آنها به بخش‌های مردمی واگذار شده است، افزود: «تجربه نشان داده هر کجا کار به دست بخش‌های مردمی و صاحبان و ذی‌نفعان واقعی فرآیند-البته با نظارت دقیق بخش حاکمیتی- سپرده شده، بسیار موفق‌تر از بخش دولتی عمل کرده‌اند. به عنوان مثال، باور دارم اگر تأمین و توزیع آب همچنان در اختیار مردم بود و به واسطه میرآب‌ها مدیریت می‌شد، امروز تا این حد مشکل تأمین و توزیع آب نداشتیم.» رئیس جمهوری با تأکید بر اینکه باید با تکیه بر تجربه‌های موفق و البته به روزرسانی مقررات و دستورالعمل‌ها، متناسب با تغییرات و اقتضات جدید، مدل مدیریت مردمی در عرصه‌های محیط زیستی را تقویت کرده و گسترش دهیم، گفت: «وقتی مسئولیت حفاظت از محیط زیستی که مردم در آن زندگی و کار می‌کنند به خود آنها سپرده شود، قطعاً بسیار مسئولانه‌تر نسبت به آن عمل می‌کنند، اما وقتی کار دست چند نفر تحت عنوان مدیر و کارمند باشد، هر کس به دنبال تأمین منافع دستگاه خود فارغ از منافع کلان خواهد بود.»

پزشکیان بر ضرورت عملکرد مسئولانه‌تر واحدهای تولیدی و صنعتی و بزرگ و کوچک در قبال محیط زیست نیز تأکید کرد و گفت: «حفاظت از عرصه‌های محیط زیستی فعالیت این واحدها نیز باید با تدوین مقررات دقیق و به روز، به خود آنها سپرده و بر عملکرد آنها به دقت نظارت شود.» وی همچنین درباره بندی از دستور جلسه که مربوط به تدوین «برنامه جامع تنوع زیستی کشور»، معطوف از برنامه جهانی این حوزه بود، اظهار کرد: «به طور طبیعی در برنامه‌های تدوین شده در سازمان‌های جهانی،

اهداف کلی مطرح می‌شوند و برنامه اجرا و ساختارهای عملیاتی، باید در محل اجرای برنامه و متناسب با اقتضات و ظرفیت‌ها تدوین شود. تصویب این برنامه نیاز به مذاقه بیشتر دارد، لذا اطلاعات و جزئیات کامل آن را در اختیار من هم قرار دهید تا در فرصت مناسب مطالعه و اعلام نظر کنم.»

رئیس جمهوری خاطر نشان کرد: «حفاظت از تنوع زیستی بدون برخورداری از برنامه جامع درباره محیط زیست امکان پذیر نیست. در برنامه جامع حفاظت محیط زیست ۱۲ تیم تخصصی در حال انجام است، می‌توان نظیر آنچه در حوزه اصلاح حکمرانی حوزه آب و با تشکیل تیم تخصصی در حال انجام است، نیز با تشکیل تیم‌های تخصصی و همه حفاظت از دستگاه‌ها و اجزای مرتبط، به شکل جامع دنبال کرد.»

مهم‌ترین راهکار حفظ سرمایه‌های طبیعی است

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست نیز از ارائه کلیات «برنامه جامع حفاظت از تنوع زیستی کشور» در جلسه شورای عالی محیط زیست خبر داد و گفت: «این برنامه در چهارچوب برنامه جهانی تنوع زیستی و همسو با تعهدات جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون جهانی تنوع زیستی تدوین شده است.» رئیس انصاری با بیان اینکه ایران به عنوان عضو کنوانسیون جهانی تنوع زیستی، تعهدات مشخصی در حوزه حفاظت از سرمایه‌های طبیعی دارد، اظهار کرد: «در این برنامه، چالش‌ها و تهدیدهایی که تنوع زیستی جهان، بویژه کشور ما را تهدید می‌کند، احصا شده و برای مقابله با آنها حدود ۹۰

رئیس
جمهوری:
باور دارم اگر
تأمین و توزیع
آب همچنان
در اختیار
مردم بود
و به واسطه
میرآب‌ها
مدیریت
می‌شد، امروز
تا این حد
مشکل تأمین
و توزیع آب
نداشتیم

معاون
رئیس جمهوری:
آلودگی‌ها،
تخریب
و تصرف
زیستگاه‌های
طبیعی و
فشارهای
انسانی،
گونه‌های
گیاهی و
جانوری ما
را در معرض
خطر قرار
داده است؛
به طوری که
هم‌اکنون
بیش از ۲۰۰
گونه گیاهی
و جانوری
در کشور
در معرض
خطر انقراض
هستند

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست
تأکید کرد: «حفاظت مؤثر از تنوع
زیستی بدون مشارکت جوامع محلی
امکان پذیر نیست و باید در کنار
کاهش آلوده‌ها و جلوگیری از تخریب
زیستگاه‌ها، از ظرفیت مردم محلی نیز
استفاده شود تا این سرمایه‌ها برای
نسل‌های آینده حفظ شود.»

بیش از ۲۰۰ گونه گیاهی و جانوری در کشور در معرض خطر انقراض هستند

ایران به عنوان عضو کنوانسیون تنوع زیستی تعهدات مشخصی در حفاظت از سرمایه‌های طبیعی دارد

پسری ۱۰۰ متری آب دریای خزر، خطر تصرف غیرقانونی سواحل را افزایش داده است

در منطقه ارس شهرستانک، درخت کهنسالی با سن بالای ۲۷۰۰ سال به عنوان یک اثر طبیعی، ملی وجود دارد

مرتبط، سازمان‌های مردم نهاد و میانه‌جوی طبع خراسان جنوبی، اوزوم خراسان شمالی، لنگر خراسان شمالی، خوشاب استان گلستان، کوه مسجد استان یزد و هیزم چاه در استان اصفهان است که مجموع مساحت این مناطق ۴۰۵ هزار هکتار است.»

مرتبط، سازمان‌های مردم نهاد و میانه‌جوی طبع خراسان جنوبی، اوزوم خراسان شمالی، لنگر خراسان شمالی، خوشاب استان گلستان، کوه مسجد استان یزد و هیزم چاه در استان اصفهان است که مجموع مساحت این مناطق ۴۰۵ هزار هکتار است.»

تصویب آیین نامه

مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی او درباره تصویب آیین نامه جامع مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی هم گفت: «ایران از سال ۱۳۷۵ به این کنوانسیون پیوست و مرجعیت ملی آن در این سال‌ها بین سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت امور خارجه و وزارت جهاد کشاورزی در تغییر و تحول بود و در نهایت از خرداد ماه امسال مرجعیت این کنوانسیون به سازمان حفاظت محیط زیست محول شد و برای اجرای وظایفی که در این مرجعیت داریم و هماهنگی بین دستگاه‌ها و سیاست‌گذاری برای حفظ تنوع زیستی، مصوب شد کارگروهی به ریاست سازمان حفاظت محیط زیست و متشکل از دستگاه‌های دولتی

۳ منطقه جدید به مناطق تحت حفاظت اضافه شد

معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست نیز به «ایرنا» گفت: «در جلسه شورای عالی حفاظت محیط زیست که با حضور رئیس جمهوری برگزار شد، ۳ منطقه با هدف حفاظت از تنوع زیستی ارزشمند کشور در استان‌های فارس، منطقه البرز مرکزی حفاظت تصویب و به مناطق تحت مدیریت سازمان اضافه شد.»

حمید ظهراپی سیاست سازمان حفاظت محیط زیست را در این دوره، حفاظت از مناطق با ارزش تنوع زیستی خواند و گفت: «از این رو مناطق کاملاً هدفمند انتخاب می‌شوند.

این سه منطقه که انتخاب شدند از لحاظ ارزش‌های تنوع زیستی جزو مناطق بسیار بااهمیت در سطح کشور به حساب می‌آیند و برخی هم در سطح بین‌المللی واجد ارزش هستند.» وی گفت: «اثر طبیعی ملی چشمه قدمگاه در استان فارس تصویب شد، این منطقه با اینکه محدوده کوچکی است اما ۸ گونه ماهی دارد که ۶ گونه آن اندمیک ایران و ۲ گونه آن اندمیک و مختص همان چشمه است از این رو منطقه بسیار حائز اهمیت است و یکی از شگفتی‌های خلقت در حوزه تنوع زیستی است.

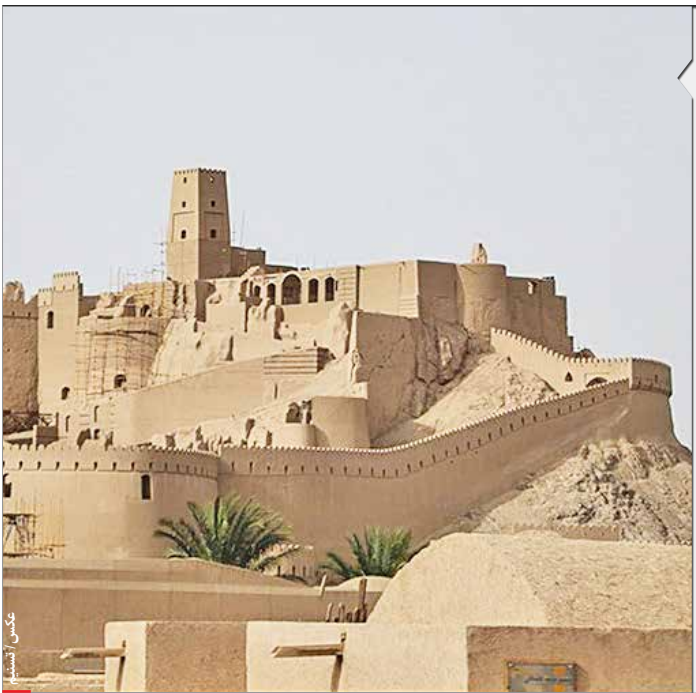
یک مسأله دیگر هم این است که چون اسم این منطقه چشمه قدمگاه است و مردم محلی معتقدند که آنجا قدمگاه امام رضا (ع) است، تنوع زیستی آن منطقه حفظ شده که بیانگر این است که ارزش‌های معنوی مردم هم می‌تواند در حفظ محیط زیست مؤثر باشد.»

ظهراپی منطقه بعدی را ارس شهرستانک معرفی کرد و گفت: «در این منطقه درخت کهنسالی با سن بالای ۲۷۰۰ سال به عنوان یک اثر طبیعی - ملی داخل منطقه حفاظت شده البرز مرکزی است. این منطقه هم از بابت ذخایر ژنتیکی بسیار حائز اهمیت است چراکه درختان کهنسال ذخایر و گنجینه‌هایی از لحاظ تنوع زیستی هستند.»

به گفته او همچنین منطقه زرین گل در استان گلستان هم مورد تصویب قرار گرفت البته قرار شد یک بررسی بین سازمان حفاظت محیط زیست و منابع طبیعی در خصوص بکر بودن آن منطقه انجام شود اما تصویب شد، این منطقه رویشگاه بیش از ۶۰ گونه درختی و درختچه‌ای است، از نظر تنوع زیستی بسیار حائز اهمیت است، این منطقه رویشگاه ۲ گونه سرخدار و انجیری است که این دو گونه از نظر حفاظتی اهمیت بسیاری دارند، قرار شد یک بررسی اجمالی توسط سازمان حفاظت محیط زیست و منابع طبیعی انجام و بعد آگهی شود.

۷ منطقه به عنوان حفاظتگاه مردمی تصویب شد

معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست گفت: «همچنین ۷ منطقه به عنوان حفاظتگاه مردمی مصوب شد. از سیاست‌های سازمان حفاظت محیط زیست مردمی کردن حفاظت است که در این محدوده‌ها حیات وحش آنها در اختیار مردم قرار می‌شود و حفاظت آن به مردم سپرده می‌شود و در نهایت بعد از اینکه جمعیت رشد کرد و به حد قابل قبولی رسید آنگاه اجازه بهره‌برداری تحت نظارت سازمان داده می‌شود که در واقع همان قرق‌های اختصاصی است.» وی افزود: «این مناطق شامل

عکس / irannews.ir

بم، ۲۲ سال پس از آن روز تلخ

بم در روز ۵ دی سال ۸۲ ساعت پنج صبح لرزید. قد نخل‌های بم در سوگ ۳۰ هزار بمی خمید. ارگ بم از غصه فرو ریخت. فرو ریختن و ویرانی، بخشی از تاریخ یک اثر تاریخی است! مرمتگران، تاریخ را بازسازی نمی‌کنند. اگر زخمش کاری نباشد: مرمت می‌شود. زخم کاری اما بخشی از تاریخ اثر است؛ بر پیشانی تاریخش می‌ماند. ارگ بم اما نماد زندگی در باغ‌شهر بم بود. شهر سوگوار بود. تن ترد چلچله بود که آن روز پای نخل‌ها خاک می‌شد. پیکر دلدار بود که لای پتو از زیر خاک بیرون می‌آمد. آن صبح که از در و پنجره ضجه مرگ می‌آمد! تاریخ شهر به پریشانی روزی بود که شاه قاجار به خونخواهی ارگ آمده بود. غم و خشت و تگرگ می‌بارید. شهر باید دوباره بلند می‌شد. پس مرمتگران قانون‌شان را شکستند. ارگ باید دوباره بارو و حصار می‌کشید. یونسکو هم شش ماه بعد از آن صبح تلخ، ارگ بم را منظر فرهنگی اش را در فهرست جهانی یونسکو ثبت کرد. منظر فرهنگی ارگ بم یعنی بر بلندای ارگ بایستی و چشم بگردانی به چهار افقش. تا جایی که چشم کار می‌کند: ارگ بم می‌شد و منظر فرهنگی اش. برای بازسازی ارگ بم اما یک مشکل بزرگ وجود داشت. پیش از آنکه زلزله ارگ بم را به تلی از خاک تبدیل کند، مستندنگاری نشده بود! مسئولان میراث فرهنگی وقت فراخوان دادند هر که از بم عکسی و مستندی دارد بفرستد تا ارگ بم را براساس آنچه بود بسازند. این فراخوان آه از نهاد بسیاری برآورد. آیا آنچه ساخته می‌شود همان ارگی است که زلزله فرو ریخت؟ «اسکندر مختاری» مدیر وقت پایگاه میراث جهانی بم، برای پاسخ به این سؤال انتخاب شد. او ۵ سال مدیر پایگاه بود. مختاری شباهت ارگ بازسازی شده با ارگ بمی را که فرو ریخت صدرد می‌داند. او می‌گوید: «در فرآیند بازسازی ارگ بم به این نتیجه رسیدیم که کار نباید بدون مطالعات همه‌جانبه از جمله مطالعات باستان‌شناسی انجام بگیرد.» او البته مشکل عدم مستندنگاری پیش از حادثه بم را تنها مختص به بخش عام‌نشین ارگ می‌داند. مختاری می‌گوید: «در این بخش کسانی اسکان موقت داشته و یک سازه‌هایی به آن اضافه کرده بودند. بنابراین فرآیند مطالعات به سمت باستان‌شناسی رفت. هر محدوده‌ای با باستان‌شناسی لایه‌نگاری می‌شد، براساس نتایج باستان‌شناسی، مطالعات معماری انجام می‌گرفت، در نهایت با عکس‌ها و مستندات موجود تطابق داده می‌شد.»

عکس نوشت

قصه غصه یک روستا

برخی از روستاهای سیستم و بلوچستان در پی خشکسالی‌های ای‌دی‌دی، طوفان‌های شن و نبود آب، به‌تدریج از سکنه خالی شدند و امروز تنها مخروبه‌هایی از آنها باقی مانده است که در میان این ویرانی‌ها شاخه‌های درختان خشک «گر» چنان خانه‌ها را در آغوش گرفته‌اند که گویی آخرین نشانه‌های حیات هستند که نمی‌خواهند این سرزمین را رها کنند.

خشکسالی در سیستان و بلوچستان دیگر یک تهدید مقطعی نیست، بحرانی مزمن است که با مشکلات خفایه تالاب هامون، کشاورزی و معیشت مردم از بین رفته و موج گسترده‌ای از مهاجرت از روستاهای اطراف زایل را رقم زده است؛ بسیاری کوچ کرده‌اند و آنان که مانده‌اند، به‌تدریج از چرخه زندگی اجتماعی حذف می‌شوند. امروز، خرابه‌های خانه‌ها و درختان گز خشکیده نشانه‌ای از زیست فراموش شده‌اند؛ تصاویری که ثبت آنها تلاشی است برای هشدار درباره سرنوشت روستاهایی که آرام و بی صدا خاموش می‌شوند.

عکس / irannews.ir